



Uutiskirje Jäsenille

N:o 17 (84) * Keskiviikkona 15. kesäkuuta 2011
Toimittanut Juhani Haapasaari

IAU:n edustajat jättivät eriävän mielipiteen Lipputyöryhmän ratkaisu

Barona Handling Oy
Blue1 Oy
Finnair Oyj
ISS Aviation Oy
Raskone Oy
RTG Ground Handling Oy
Suomen Transval Oy
YIT Avia

Henkilöstölippuihin liittyviä etuuksia käsittelevä työehtosopimuksen mukainen työryhmä päätti tänään työnsä. Yhteisen näkemyksen puuttuessa ratkaisuksi jäi ryhmän puheenjohtajana toimineen valtakunnansovittelija Esa Lonkan esitys. IAU:n edustajat jättivät ratkaisusta liiton puolesta eriävän mielipiteen mm. sen vuoksi, että SAS -konsernista siirretyt työntekijät asetetaan ratkaisussa Finnairista siirrettyjä työntekijöitä huonompaan asemaan.

Ratkaisu

Esa Lonkan esittämän ja työryhmän ratkaisuksi jääneen pöytäkirjan sisältö on seuraava:

RATKAISU 15.6.2011

Työryhmän asettaminen

Ilmailualan Unioni IAU ry ja Palvelualojen Toimialaliitto ry ovat 26.10.2010 hyväksyneet valtakunnansovittelijan sovintoehdotuksen lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen uudistamiseksi. Tämän sovintoehdotuksen mukaisesti työehtosopimuksen allekirjoituspöytäkirjaan lisättiin muun ohella seuraava kohta:

Työntekijät, jotka eivät ole lentoyhtiöryhmän myöntämän kiintiölippuedun piirissä

Osapuolet asettavat työryhmän (2+2), jonka tehtävänä on ratkaista palkkausjärjestelmää koskevat ongelmat, jotka syntyvät, kun muu kuin lentoyhtiöryhmään kuuluva yritys tuottaa aiemmin lentoyhtiöryhmään kuuluneen yrityksen tuottamat lentoliikenteen palvelut. Työryhmän puheenjohtajana toimii valtakunnansovittelija tai hänen määräämänsä.

Allekirjoituspöytäkirjan määräyksen mukaisesti työehtosopimuksen osapuolet ovat nimenneet edustajansa työryhmään, jonka tehtävänä on ratkaista palkkausjärjestelmää koskevat ongelmat, jotka syntyvät, kun muu kuin lentoyhtiöryhmään kuuluva yritys tuottaa aiemmin lentoyhtiöryhmään kuuluneen yrityksen tuottamat lentoliikenteen pal-

Muistutus työntekijöiden tasapuolisesta kohtelusta

S. 4

velut Ilmailualan Unioni IAU ry:n nimeäminä edustajina työryhmässä ovat olleet Pekka Kähkönen ja Mikko Tuunanen sekä Palvelualojen Toimialaliitto ry:n nimeäminä edustajina Vesa Müller ja Anita Forssén.

Asian tausta

Osapuolten välillä tehdyn säännöllistä reittiliikennettä tai raskasta tilauslentoliikennettä koskevan työehtosopimuksen 7.4.2003–31.3.2006 mukaisesti sopimuksessa sovitun ratkaisulautakunta ratkaisi 30.1.2004 osapuolten välisen erimielisyyden koskien henkilökuntalippujen saantioikeutta tilanteessa, jossa säännöllistä lentoliikennettä tai raskasta tilauslentoliikennettä harjoittavassa lentoyhtiöryhmään kuuluvassa yrityksessä suoritetaan yritysjärjestely, jonka seurauksena yritysjärjestelyssä mukana olevat työntekijät menettävät oikeutensa ns. kiintiölippuihin.

Tämän ratkaisulautakunnan ratkaisun mukaan saivat ko. yritysjärjestelyssä uuden työnantajan palvelukseen siirtyneet työntekijät oikeuden ostaa ko. yhtiön vyöhykelippuja kulloinkin voimassa ollein normaalein vyöhykelippuhinnoin ja -säännöin yhteensä 3500 euron arvosta. Tästä edusta mahdollisesti johtuvista veroseuraamuksista vastasi yksin edunsaaja.

Lentoyhtiöryhmään kuuluvalla yrityksellä tarkoitettiin yritystä, jolla on tosiasiallinen mahdollisuus myöntää kiintiö- ja vyöhykelippuja.

Edellä mainittu osto-oikeus päättyi ratkaisun mukaan, kun 3 500 euron yhteismäärä oli kulutettu, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua uuden työnantajan palvelukseen siirtymisestä. Osto-oikeus päättyi myös siinä tapauksessa, että edunsaaja siirtyy kolmannen työnantajan palvelukseen. Osto-oikeus oli toisin sanoen rajoitettu koskemaan vain ensimmäisen yritysjärjestelyn seurauksena tapahtunutta siirtymistä.

Edellä mainittu osto-oikeus oli ratkaisun mukaan voimassa 7.4.2003 jälkeen tehdyissä yritysjärjestelyissä. Työehtosopimuksen osapuolet ovat sittemmin 15.10.2007 keskinäisin sopimuksin jatkaneet lentoyhtiökohtaisesti koskien toisaalta Finnair Oyj:tä ja toisaalta Blue1 Oy:tä edellä mainitun ratkaisulautakunnan ratkaisun voimassaoloaikaan 15.10.2007 sovitun työehtosopimuksen sopimuskauden loppuun. Finnair Oyj on tämän jälkeen työnantajan yksipuolisin ilmoituksin sitoutunut jatkamaan ratkaisulautakunnan ratkaisun voimassaoloaikaan 31.12.2011 saakka. Blue1 Oy on ilmoittanut noudattavansa SAS -konsernin politiikkaa lentolippujen myöntämisessä liikkeenluovutuksessa konsernista siirtyneisiin työntekijöihin.

Menettely on yhtiön mukaan seuraava:

Vapaa-ajan matkustamisen politiikka Blue1 Oy:ssa liiketoiminnan luovutuksen yhteydessä

Vapaa-ajan matkustamisen lippuoikeuden piirissä ole-

viin sovelletaan aina ensisijaisesti SAS Groupin kulloinkin voimassa olevaa vapaa-ajan matkustamisen politiikka. Vapaa-ajan matkustamiseen tarkoitettujen ID-liput eivät ole työsuhde-etu tai korvausmuoto ja eivät täten ole osaa työsopimusta. Blue1 Oy:ltä ulkoistetun toiminnon henkilöstö on luovutuksen jälkeen oikeutettu rajoitetusti ID-lippuihin SAS Groupin kulloinkin voimassa olevan politiikan mukaisesti.

Voimassa olevan politiikan mukaan, henkilö on oikeutettu ID-lippuihin 24 kuukautta liikkeen luovutuksen jälkeen SAS:in (SK, KF ja WF) lennoilla, jos työsuhde Blue1:ssa on kestänyt vähintään 6 kuukautta mutta enintään 25 vuotta. Lippuoikeus kattaa henkilön itsensä lisäksi puolison/avopuolison/rekisteröidyn kumppanin, alle 25-vuotiaat lapset, matkakumppanin ja henkilön vanhemmat. Matkakumppanilippuoikeus on määrällisesti rajoitettu. Tarkemmat säännöt on kuvattu SAS:in vapaa-ajan matkustamisen politiikassa. Henkilö on velvollinen noudattamaan SAS:in kulloinkin voimassa olevaa ID-lippuihin sovellettavaa politiikkaa.

Työryhmän ratkaisu

Koska työehtosopimuksen soveltamispiirissä olevat lentoyhtiöt ovat luonteeltaan hyvin erilaisia, toisen ollessa konsernin emoyhtiö ja toisen ollessa konsernin tytäryhtiö,

asia ratkaistaan erikseen Finnair Oyj:n ja erikseen Bluel Oy:n osalta.

Osapuolten välinen erimielisyyss koskee tilannetta, jossa säännöllistä lentoliikennettä harjoittavassa yrityksessä on tehty yritysjärjestely, jonka seurauksena yritysjärjestelyssä mukana olevat työntekijät ovat siirtyneet muun työnantajan kuin lentoyhtiön palvelukseen ja ovat menettäneet oikeutensa ns. kiintiölippuihin.

Liikkeenluovutuksen jälkeen annettavat vapaa-ajan matkustamiseen tarkoitetut ID-liput eivät ole työntekijän työnantajan antama työsuhde-etu tai korvaus. ID-liput eivät ole siten osa työsopimusta.

Finnair Oyj

Finnair Oyj:ssä jatketaan ratkaisulautakunnan 30.1.2004 vyöhykelippujen osto- ja käyttöoikeudesta tekemän ratkaisun soveltamista liikkeenluovutuksen jälkeen Finnair Oyj:stä liikkeenluovutuksella toisiin yrityksiin siirtyville työntekijöille seuraavin muutoksia.

- Koneeseen ottojärjestystä tarkistetaan siten, että Finnair Oyj perustaa uuden prioriteetti luokan 69 One-world -prioriteetti luokan jälkeen, johon tämän ratkaisun mukaisilla vyöhykelipuilla on oikeus.

- Listausjärjestyksen sijaan noudatetaan senioriteettiä.

- 3 500 euron enimmäisostomäärää ei sovelleta

- Muilta osin noudatetaan ratkaisulautakunnan päätöstä ja Finnair Oyj:n kul-

loinkin voimassa olevaa henkilöstölippuohjesääntöä.

- Lippujen osto-oikeus päättyy 31.5.2017 tai tämän jälkeen, kun uuden työnantajan palvelukseen siirtymisestä on kulunut kaksi vuotta.

Mahdollisista veroseuraamuksista vastaa yksin edunsaaja.

SAS Groupin Suomen toiminnot

Vapaa-ajan matkustamisen lippuoikeuden piirissä oleviin sovelletaan aina ensisijaisesti SAS Groupin kulloinkin voimassa olevaa vapaa-ajan matkustamisen politiikka. Bluel Oy:ltä ulkoistetun toiminnan henkilöstö on luovutuksen jälkeen oikeutettu rajoitetusti ID-lippuihin SAS Groupin kulloinkin voimassa olevan politiikan mukaisesti.

Voimassa olevan politiikan mukaan, henkilö on oikeutettu ID-lippuihin 24 kuukautta liikkeen luovutuksen jälkeen SAS:n (SK, KF ja WF) lennoilla, jos työsuhde on kestänyt vähintään 6 kuukautta, mutta enintään 25 vuotta. Lippuoikeus kattaa henkilön itsensä lisäksi puolison/avopuolison/rekisteröidyn kumppanin, alle 25 vuotiaat lapset, matkakumppanin ja henkilön vanhemmat. Matkakumppanilippuoikeus on määrällisesti rajoitettu. Tarkemmat säännöt on kuvattu SAS:in vapaaajan matkustamisen politiikassa. Henkilö on velvollinen noudattamaan SAS:in kulloinkin voimassa olevaa ID-lippuihin sovellettavaa politiikkaa.

Päätöksentekojärjestys

Työryhmän ratkaisu on äänestystulos. Ratkaisuun liittyy jäsenten Kähkönen ja Tuunanen yhteinen eriävä mielipide.

Eriävä mielipide

IAU:n edustajat työryhmässä jättivät liiton puolesta edellä esitettyyn ratkaisuun seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen:

ERIÄVÄ MIELIPIDE TYÖRYHMÄN RATKAISUUN 9.6.2011

ILMAILUALAN UNIONI IAU RY:N EDUSTAJINA JÄTÄMME TYÖRYHMÄN RATKAISUUN ERIÄVÄN MIELIPITEEMME:

Työryhmän tarkoituksena on ollut työehtosopimuksen mukaisesti ratkaista palkkausjärjestelmää koskevat ongelmat, jotka syntyvät, kun muu kuin lentoyhtiöryhmään kuuluva yritys tuottaa aiemmin lentoyhtiöryhmään kuuluneen yrityksen tuottamat lentoliikenteen palvelut.

Työryhmän ratkaisussa ongelma on esitetty ratkaistavaksi eri tavalla toisaalta Finnair Oyj:stä ja toisaalta SAS Groupista lentoyhtiön ulkopuolelle siirrettyjen työntekijöiden osalta. Katsomme, että ratkaisu asettaa SAS Ground Services Finland Oy:stä ISS Aviation Oy:öön siirretyt työntekijät epäedullisempaan ja epätasa-arvoiseen asemaan Finnair Oyj:stä siirrettyihin työntekijöihin nähden.

Lisäksi emme voi hyväksyä työryhmän ratkaisua, jossa

työehtosopimuksen voimassa ollessa voimassa oleva ohjesääntöinen ID-lippujen ostoa ja käyttöoikeus ISS Aviation Oy:öön siirrettyjen työntekijöiden osalta loppuu, vaan sen on jatkuttava vähintään 31.10.2013 saakka osana työehtosopimusta.

Vaadimme, että neuvotteluja asian ratkaisemiseksi jatketaan välittömästi. Työryhmän työskentelyn onnistumiseksi esitämme, että Palvelualojen työnantajat PALTA ry asettaa työryhmään SAS Groupin osalta henkilön, jolla on valtuudet neuvotella kyseisestä asiasta.

Lisäksi katsomme, että vapaa-ajan matkustamiseen tarkoitettut ID-liput ovat voimassa oleva työsuhde-etu, jota ei voi työryhmän päätöksellä poistaa ilman yhteistä näkemystä asiassa.

Finnair Oyj:n ratkaisun osalta emme hyväksy ostoa ja käyttöoikeuden loppumista siinä tapauksessa, että edunsaaneet työntekijät siirretään edelleen uusien työnantajien palvelukseen. Lisäksi edellytämme, että ostoa ja käyttöoikeus ulotetaan myös kulloinkin voimassa oleviin Finnair Oyj:n lomalippuihin ja ystävälippuihin.

Ratkaisun jälkeen

Huolimatta siitä, että henkilöstölipputyöryhmän ratkaisu ei syntynyt yksimielisesti, ratkaisusta on tästä päivästä lukien tullut lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen osa, joka sitoo työehtosopimuksen allekirjoittaneita osapuolia.

Siltä osin, mitä IAU:n edustajat ovat todenneet ratkaisusta jättämässään eriävissä mielipiteessä, liitto harkitsee erilaisia keinoja saada parannuksia esitettyihin epäkohtiin.

Muistutus työntekijöiden tasapuolisesta kohtelusta

IAU on saanut haasteen työtuomioistuimeen vastataksaan perjantaina 27. toukokuuta tapahtuneesta ulosmarssista. Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n esittämässä haasteessa todetaan, että osa sen jäsenyrityksen ISS Aviation Oy:n palveluksessa olevista Helsinki-Vantaan maapalvelutöissä työskentelevistä IAU:n jäsenistä ryhtyi laittomaan työtaisteluun poistumalla työpaikoiltaan.

Haasteessa katsotaan IAU:n rikkoneen työrauhavelvollisuutensa kohdistamalla työtaistelu voimassaolevaan työehtosopimukseen, erityisesti sen allekirjoituspöytäkirjan 4.§:ään. Pykälä koskee tässä uutiskirjeessä käsiteltyä lipputyöryhmän työtä.

IAU tulee vastaamaan haasteeseen ja noudattamaan työtuomioistuimen ratkaisua asiassa. Samalla IAU muistuttaa toistamiseen kaikkia asianosaisia, että työtaisteluun osallistuneet työntekijät ovat osallistuneet siihen liiton jäsenenä, sekä kehottaa erityisesti työnantajapuolta valvomaan, että sen edustajat toimivat asiassa kaikin tavoin työsopimuslain edellyttämän työntekijöiden tasapuolisen kohtelun mukaisesti.

Lain mukaan työnantaja ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa työntekijöitä eri asemaan mm. ammattiyhdistystoiminnan vuoksi. Siten työnantaja rikkoo työsopimuslakia esimerkiksi menettelyllä, jossa se palkitsee yksipuolisesti työntekijöitä sen perusteella, että he eivät ole olleet mukana työtaistelussa tai rankaisee siihen osallistuneita. Työtaisteluun osallistuminen on ammattiyhdistystoimintaa siinäkin tapauksessa, että työtaistelu todettaisiin laittomaksi.

Viimeksi työntekijöiden tasapuolista kohtelua lain tarkoittamalla tavalla on rikkonut Finnair. Yhtiö oli asettanut kannustinpalkkiojärjestelmäänsä ehtomääräyksen, jonka mukaan laittomiin työtaisteluihin osallistuneet menettivät kannustinpalkkionsa. Yhtiö korjasi virheellisen menettelynsä kuitenkin jälkepäin ja maksoi myös laittomaan työtaisteluun osallistuneille työntekijöille heille työstään kuuluneet palkkiot yhdenvertaisesti muihin nähden.